

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

részitélete

Az ügy száma: Gfv.III.30.345/2024/8. szám

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Bajnok István előadó bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperesek: felperes1

felperes2

A felperesek képviselője: Bolevác és Vörös Ügyvédi Iroda cím1

Az alperesek: alperes2

cím2

alperes3

cím3

alperes4 III. rendű

Az alperesek képviselői: Dr. J. Nagy Viktória Ügyvédi Iroda cím4 I. rendűért

Dr. Bócsi Ügyvédi Iroda (cím5) II. rendűért

Az I. rendű felperes beavatkozója: beavatkozó1

Az I. rendű felperes beavatkozójának képviselője: Bolevác és Vörös Ügyvédi Iroda cím1

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása és jogkövetkezményeinek levonása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: II. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.062/2024/9/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 19.G.41.182/2022/67-II.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős részítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek, valamint az I. rendű felperesi beavatkozónak személyenként 1.746.250 (egymillió-hétszáznegyvenhatezer-kétszázötven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A 2005. március 19-én alapított I. rendű felperesnek 2006. szeptember 19-étől A. B. és A. J., majd 2009. november 10-től a S. I. S.A. ... illetőségű társaság is tagja lett. E jogviszonyuk 2019. május 17-ig tartott, amikor az I. rendű felperes valamennyi üzletrészét D. B. vásárolta meg. A. B. és A. J. tagsági jogviszonyuk idején az I. rendű felperes önálló képviselettel rendelkező vezető tisztségviselői voltak.

[2] Az I. rendű alperest 2019. március 22-én alapította A. B. három gyermeke, üzletrészüket 2021. január 28-án adták el, a társaság vezető tisztségviselője tagsági jogviszonyának ideje alatt A. Y. volt.

[3] A II. rendű alperest 2011. október 30-án alapították, önálló képviselettel rendelkező vezető tisztségviselője a megalakulástól kezdődően A. J..

[4] A 2019. április 4-én az I. rendű felperes az I. rendű alperesnek eladta a kizárólagos tulajdonában álló ingatlanokat. A szerződésben a felek a négy ingatlan vételárát 126.000.000 forintban határozták meg, amelyből a részítélettel érintett három ingatlan (a továbbiakban: perbeli ingatlanok) vételára 85.000.000 forint volt. A szerződésben a szerződő felek úgy nyilatkoztak, hogy az ingatlanok ellenértékével egymással szemben teljeskörűen, véglegesen és visszavonhatatlanul elszámoltak, egymással szemben követelésük nincs.

[5] Az ugyanezen a napon létrejött engedményezési szerződéssel A. B. és a S. I. S.A. az I. rendű felperessel szemben fennálló 380.500.000 forint tagi kölcsön követelését az I. rendű alperesre engedményezte. E szerződés értelmében a tagi kölcsön követelés fejében külön okiratban az I. rendű felperes az engedményesre átruházza a tulajdonában álló – a fenti adásvételi szerződésben nevesített – négy ingatlan tulajdonjogát 126.000.000 forint értékben, az ezt meghaladó tagi kölcsön követelésükről a felek lemondanak.

[6] Az I. rendű alperes az ingatlanok közül – a tulajdonjoguk megszerzését követően – a perbeli ingatlanokat a II. rendű alperesnek értékesítette, utóbbi tulajdonjogát 2020. október 8-án jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba.

[7] Az I. rendű felperes 2021. március 29-től felszámolás alatt áll, az I. rendű alperes 2022. március 10-től kényszertörlesztés, 2022. november 28-tól pedig szintén felszámolás alatt áll.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[8] Az I. rendű felperes végleges keresetében a 2019. április 4-én megkötött ingatlan-adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte elsődlegesen a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 40. § (1)

bekezdés a) pontja, másodlagosan b) pontja, illetve (3) bekezdése alapján. Jogkövetkezményként, az eredeti állapot helyreállítása körében a perbeli ingatlanok vonatkozásában a II. rendű alperes tulajdonjogának törlését és az I. rendű felperes tulajdonjogának visszajegyzését kérte, és az I. rendű alperest ennek a tūrésére kérte kötelezni. Az elsődleges és másodlagos keresettel tárgyi keresethalmazatban a Cstv. 40. § (1a) bekezdés és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:11. § (3) bekezdése alapján a II. rendű felperes engedményesként az I. rendű alperest a három perbeli ingatlan vonatkozásában 17.262.000 forint + áfa használati díj fizetésére kérte kötelezni.

[9] Az I. és II. rendű alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Vitatták az I. rendű felperesnek a vagyoncsökkenésre, valamint a felek rosszhiszeműségére vonatkozó tényállításait.

Az első- és másodfokú részítélet

[10] Az elsőfokú bíróság a kijavított részítéletével megállapította, hogy az I. rendű felperes és az I. rendű alperes között 2019. április 4-én megkötött adásvételi szerződés a perbeli ingatlanok vonatkozásában érvénytelen. Megkereste az illetékes kormányhivatalt a perbeli ingatlanok vonatkozásában a felperes 1/1 tulajdoni hányadának visszajegyzése, valamint a II. rendű alperes tulajdonjogának törlése céljából. Az I. rendű alperest mindezek tūrésére kötelezte, és arra, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 20.462.240 forint használati díjat.

[11] Határozatának jogi indokolásában előrebocsátotta, hogy a kereset benyújtását követően a III. rendű alperes elhunyt, ezért az eljárás a vonatkozásában félbeszakadt. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 341. § (2) bekezdése alapján az újraindult eljárásban elbírálandó keresetekről részítélettel döntött.

[12] Rögzítette, hogy az I. rendű felperes és az I. rendű alperes ingatlan-adásvételi szerződést kötött, amelyben a szerződés tárgyát képező ingatlanok vételárát 126.000.000 forintban állapították meg, amit beszámítással tekintettek teljesítettnek, azaz a vételárat pénzügyi teljesítés útján nem fizették meg az I. rendű felperesnek. A perben irányadó jogszabályi rendelkezések [Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontjai, (1a) bekezdése, Ptk. 6:112. § (1) és (2) bekezdései, 5:187. §] ismertetését követően leszögezte: a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti tényállásnál a hitelezői vagyon esetében a likvid vagyon csökkenésének van jelentősége, amely alkalmas a hitelezők kielégítésére, a beszámítás pedig az I. rendű felperes vagyoni eszközének csökkenését eredményezte. Az I. rendű felperes nem vitásan a hitelezői igények kielégítésére szolgáló vagyonnal már nem rendelkezett a perben támadott adásvételi szerződés miatt. Mindezek alapján megállapította, hogy a törvényi tényállás szerinti vagyoncsökkenés az adásvételi szerződésben meghatározott összegben bekövetkezett.

[13] A Kúria Gfv.VII.30.091/2015/8. számú ítéletére hivatkozva kiemelte: a törvényi tényállásnak megfelelően a felszámolási eljárásban figyelembe veendő összes hitelező érdeke védendő, valamennyiük tekintetében vizsgálni kell, hogy a támadott szerződés a kijátszásukra irányult-e. A perben támadott ügylet áfa-köteles volt, erről pedig a szerződő feleknek kellő gondosság esetén tudniuk kellett. Az I. rendű felperesnek nem maradt fedezete az ügylettel

járó adófizetési kötelezettség teljesítésére. A NAV ebből eredő hitelezői igénye az ügylethez kapcsolódott, ezért az adásvétellel összefüggésben keletkezett védendő hitelezői igénynek minősül.

[14] Az I. rendű felperes által hivatkozott rosszhiszeműség vélelmének fennállását az I. rendű alperes nem, csupán a vagyonsökkenés tényét, valamint az ügylet ingyenességét vitatta. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szerződő társaságok között személyi összefonódás állt fenn, a felek az adásvételi szerződést kifejezetten azon céllal kötötték, hogy az I. rendű felperes vagyont képező ingatlanok az I. rendű felperes tagjának gyermekei által alapított társaság tulajdonába kerüljenek. Ezért a törvényi vélelem fennáll, így a perbeli ügylet kapcsán a rosszhiszeműséget és az ingyenességet vélelmezni kell.

[15] Az alperesek védekezésére tekintettel az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a döntés szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az I. rendű alperes által hivatkozott tagi kölcsön ténylegesen létezett-e, és a beszámítás valós-e, mert a vételár beszámítással történő kiegyenlítése önmagában az I. rendű felperesnél vagyonsökkenést eredményezett, a hitelezők kijátszására irányuló szándék pedig a vélelemből fakadóan megállapítható. Megjegyezte, hogy az I. rendű alperes az állított tagi kölcsön fennállását kétséget kizáróan nem is bizonyította.

[16] Figyelemmel arra, hogy a támadott adásvételi szerződéssel a vagyonsökkenés bekövetkezett, továbbá azzal megvalósult a hitelezők kijátszása, amiről mindkét fél tudott vagy kellő gondosság mellett tudnia kellett, az elsőfokú bíróság megállapította a perbeli ingatlanok vonatkozásában az adásvételi szerződés érvénytelenségét, és annak jogkövetkezményeként a Ptk. érvénytelen szerződésre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazva az eredeti állapot helyreállítása körében intézkedett az ingatlanok tulajdonjogának az I. rendű felperes javára történő visszajegyzéséről. Megítélése szerint a törlési keresetet az I. rendű felperes a 3 éves jogvesztő határidőn belül megindította, és a szerződés érvénytelenségéből fakadóan a II. rendű alperes nem tulajdonostól származtatta tulajdonjogát, ezért az I. rendű felperes alappal kérte vele szemben is tulajdonjoga visszaállítását.

[17] A II. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság részítéletének fellebbezett részét annak fő tárgya tekintetében helybenhagyta.

[18] Határozatának indokolásában előjáróban rögzítette, hogy az elsőfokú részítélettel szemben az I. rendű alperes nem terjesztett elő fellebbezést, így a másodfokú eljárás az I. rendű felperes, a felperesi beavatkozó, valamint a II. rendű alperes között folyt. Ezért a másodfokú bíróságnak a II. rendű alperesi fellebbezés tartalma alapján kizárólag abban kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen jutott-e arra a jogi következtetésre, hogy az I. rendű felperes és az I. rendű alperes között 2019. április 4-én létrejött adásvételi szerződés a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjába ütközik, s ezért érvénytelen.

[19] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a fellebbezéssel érintett körben helytálló az elsőfokú bíróság jogi következtetése, és helyesen foglalta össze az irányadó bírói gyakorlatot is. A másodfokú bíróság megítélése szerint azonban a fellebbezésben felhozott adótartozás, illetve az a körülmény, hogy a tartozás milyen ügyletből ered, a Cstv. 40. § (1)

bekezdés a) pontjában szereplő tényállás megvalósulása szempontjából lényegtelen. Emiatt mellőzte az elsőfokú részítélet indokolásából azt a megállapítást, mely szerint az adóhatóság felszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igénye a támadott ügyletből ered. Alaptalannak találta ezért a felszámolási eljárásban hitelezői igényként bejelentett adótartozás elsőfokú eljárásban való vizsgálatának hiányára épített, az elsőfokú részítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezést is (Pp. 381. §).

[20] Kiemelte, hogy a Cstv. 40. § (1) és (2) bekezdésében írt tényállások rendeltetése a felszámolás során hitelezőként bejelentkezett hitelezők kielégítési alapjának, azaz a felszámolási vagyonnak [Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pont, 4. § (1) bekezdés] a védelme. Az itt szabályozott megtámadásra (visszakövetelésre) jogalapot nyújtó tényállások jogi eszközt biztosítanak a felszámoló által képviselt adós vagy bármely hitelező számára, az egyes tényállásokban differenciáltan szabályozott kritikus időszakban kötött ügylettekkel csökkentett felszámolási vagyon (a hitelezői igények elvont fedezete) visszaszerzésére. Közös jellemzője e tényállásoknak, hogy csak akkor kerülhet sor az alkalmazásukra, ha az egyik fél felszámolását elrendelték, azaz a fizetéseképtelenséget megállapító bírósági határozatból következik, hogy vagyona nem fedezi tartozásait, azaz a felszámolás elrendelésének tényéből következik, hogy helye van az adós vagyonából elvont vagyontárgyak visszakövetelésének a Cstv. 40. §-ában szabályozott tényállások alapján.

[21] Az I. rendű alperes nem vitatta azt a tényt, hogy az adóhatóság a felszámolási eljárásban hitelezői igényt jelentett be, azt pedig maga is elismerte, hogy az ingatlan-adásvételi szerződés megkötésekor volt adótartozása az I. rendű felperesnek. A II. rendű alperes azon hivatkozásai, amelyek szerint a vételár beszámítás útján történő rendezésével, továbbá a tagi kölcsön beszámításával és a fennmaradó tartozás elengedésével az I. rendű felperes vagyona nőtt, nem támasztják alá a felek jóhiszeműségét. A perben támadott szerződést ugyanis nem a tagi kölcsön rendezése (elengedése), hanem az ingatlanok elidegenítése céljából kötötték a felek, már az engedményezési szerződésben utalva arra, hogy a kötelezett a tagi kölcsön követelés fejében ruházza át az engedményesre a perbeli ingatlanok tulajdonjogát 126.000.000 forint értékben.

[22] Az alperesek tehát a Cstv. 40. § (3) bekezdésében írt vélelmet – amelynek alapja az ügyletet kötő gazdasági társaságok közötti összefonódás – nem döntötték meg, így a perben, az ügyletkötés kapcsán vélelmezni kellett, hogy az ügylettel az I. rendű felperes szándéka a hitelezők kijátszására irányult, s erről a szándékról az I. rendű alperes tudott. E tényt egyébként az egyéb peradatok (az I. rendű alperesi társaság alapításának az ügyletkötéshez közeli időpontja, a perbeli ingatlanokat az I. rendű alperes az I. rendű felperes tagjának irányításával működő társaságnak adta el, a tagi kölcsön beszámításával teljesült a vételár, a tagi kölcsön-tartozás fennmaradó részét az I. rendű alperes elengedte) is megerősítették.

[23] A vagyonsökkenés kérdésében is helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, ugyanis a megtámadott ügylet (a perbeli ingatlanok értékesítése) a vételár beszámítása folytán az I. rendű felperes hitelezői igények kielégítésére szolgáló, úgynevezett aktív (felszámolási) vagyont csökkentette, a beszámítás következtében pedig az ingatlanok vételára nem vált az I. rendű felperes aktív vagyonának részévé, így sem az ingatlanok, sem azok ellenértéke nem volt a felszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igények kielégítésére felhasználható.

[24] Utalt végül arra, hogy az elsőfokú bíróság egyébként helyesen állapította meg azt is, hogy az alperesek nem bizonyították a tagi kölcsön nyújtását, de ennek nem volt jelentősége, mert az elsőfokú bíróság nem a másodlagos kereset [Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pont] alapján (ingyenesség) hozta meg döntését.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[25] A II. rendű alperes pontosított felülvizsgálati kérelmében a jogerős részítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen az elsőfokú részítélet megváltoztatásával az I. rendű felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az első- vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, hogy a jogerős részítélet sérti a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontját, 40. § (3) bekezdését, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. § (2) és (3) bekezdését, 15. § (1) és (2) bekezdését, valamint a Pp. 276. §-át, 279. §-át, 342. § (4) bekezdését, 381. §-át és 386. §-át, továbbá jogkérdésben eltér a Kúria Gfv.30.091/2015/8. számú (BH2016. 120) határozatától. Előadta, hogy az első- és másodfokú eljárásban tett nyilatkozatait változatlanul fenntartja, és ezeket a felülvizsgálati kérelem elbírálása során is kérte figyelembe venni.

[26] A megjelölt anyagi jogi jogszabálysértések körében azzal érvelt, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerint az érvénytelenség megállapításához három jogszabályi feltétel együttes fennállása szükséges, melyek bármelyikének hiánya esetén a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg. E feltételek közül az első, hogy a jogügylet az adós vagyonának a csökkenését eredményezze, a második, hogy az adós szándéka a hitelezők kijátszására irányult, a harmadik pedig az, hogy a másik fél erről a szándékáról tudott vagy tudnia kellett. Ezek közül az első kettő az ügyben eljáró bíróságok téves álláspontjával szemben nem áll fenn, a második hiányából pedig szükségszerűen következik a harmadik feltétel hiánya is, hiszen a „II. rendű alperes nem tudhatott az eleve nem létező csalárd szándékról”. A vagyonsökkenés hiányát illetően előadta, hogy az ezzel kapcsolatos álláspontját az elsőfokú eljárásban részletesen kifejtette, amit a felülvizsgálati kérelmében megismételt.

[27] Érvelése szerint a Cstv. és a Jat. megjelölt „anyagi jogi előírásainak” a másodfokú bíróság általi megsértése olyan téves és jogszabálysértő joggyakorlat kialakulásához vezethet, amely szerint a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti érvénytelenség megállapításához szükséges jogszabályi feltételek (a hitelezők kijátszására irányuló szándék és a rosszhiszeműség) akkor is fennállnak, ha az ügyletkötés időpontjában az átruházó félnek nem volt egyetlen hitelezője sem, és a szerződést kötő feleknek a kellő gondosság mellett nem is kellett számolniuk azzal, hogy a későbbiekben az átruházó félnek bárki felé is olyan tartozása keletkezhet, amelynek kielégítésére az átruházott vagyon fedezetül szolgálhat. Ilyen esetben azonban hitelező hiányában a hitelezők kijátszására irányuló szándék fogalmilag kizárt.

[28] Az eljáró bíróságok e jogszabálysértő joggyakorlat alátámasztásaként tévesen hivatkoztak a Kúria Gfv.30.091/2015/8. számú határozatára. E döntés tényállása szerint ugyanis a „támadott ügylet áfa-köteles volt” és ebből következően a szerződést kötő feleknek kellő gondosság mellett számolniuk kellett az átruházó fél adófizetési kötelezettségével, illetve azzal, hogy a vagyon elidegenítése folytán az átruházó fél nem fog tudni eleget tenni a

jogügyletből fakadó adófizetési kötelezettségének. A jelen ügyben azonban a „támadott ügylet nem volt áfa-köteles, ezért ebből nem keletkezett adófizetési kötelezettség, így a szerződő feleknek kellő gondosság mellett nem kellett számolniuk az átruházó I. rendű felperes adófizetési kötelezettségével, és azzal sem, hogy ő bármiféle fizetési kötelezettségének nem fog tudni eleget tenni, mivel I. rendű felperesnek ebben az időszakban még semmilyen fizetési kötelezettsége nem volt, és még csak nem is volt várható, hogy a jövőben bármilyen fizetési kötelezettsége keletkezik. A támadott ügylet megkötésekor fennálló 67.583 forint összegű adótartozásra pedig, ami az egyetlen adóssága volt, a „megmaradt vagyona bőven fedezetet nyújtott”.

[29] A jogerős részítélet egy olyan jogszabálysértő joggyakorlathoz vezethet, amelynek alapja az a téves érvelés, amely szerint a Cstv. 40. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti jogszabályi feltételek (a „hitelezők kijátszására irányuló szándék”, valamint „rosszhiszeműség”) fennállása önmagában abból a tényből szükségszerűen következik, hogy utóbb (az 5 éves jogszabályi határidőn belül) az átruházó fél felszámolás alá kerül. Ez következik a jogerős részítélet indokolásának [58] bekezdéséből, amely jogi álláspont következményeként a Cstv. 40. § (3) bekezdése szerinti megdönthető vélelem egy „meg nem dönthető vélelemmé változott”.

[30] A II. rendű alperes álláspontja szerint „jogi nonszensz, és egyben visszaható hatályú jogalkalmazás, ami ellentétes a Jat. 2. § (2) és (3) bekezdésével és 15. § (1) és (2) bekezdésével „akár 5 évre visszamenőlegesen kimondani azt, hogy évekkel később, a vagyónátruházásra irányuló ügylettől teljesen függetlenül keletkezett, a vagyónátruházás időpontjában semmilyen módon előre nem látható hitelezői igény védelme érdekében a felek szándéka a 2019-es szerződéskötéskor a hitelezők kijátszására irányult, amikor a feleknek 2019-ben még fogalmuk sem volt arról és a józan ész szabályai szerint nem is számíthattak arra, hogy 5 évvel később az eladónak bármilyen kötelezettsége lesz”.

[31] A Cstv. 40. § (3) bekezdése megdönthető jogszabályi vélelem, amellyel szemben az érintett fél (alperes) bizonyíthatja, hogy nem tudott a vagyónátruházó félnek a hitelezők kijátszására irányuló szándékáról, és kellő gondosság mellett arról nem is kellett tudnia. Amennyiben a perbeli bizonyítékokból arra lehet következtetni, hogy az átruházó félnek nemhogy nem volt hitelezője, de még csak számítani sem lehetett a jövőben olyan tartozásra, amelyet a vagyónátruházás miatt nem fog tudni kiegyenlíteni, akkor a szerző fél nem csupán a saját magatartásának rosszhiszeműsége mellett szóló vélelmet döntötte meg, hanem azt is bizonyította, hogy az átruházó félnek eleve nem volt olyan (a „hitelezők kijátszására irányuló”) szándéka, amelyről neki akár csak elvi szinten is tudomása lehetett volna. Ha pedig már az átruházó félnek sem volt olyan csalárd szándéka, amely a hitelezők kijátszására irányulhatott volna, akkor a Cstv. 40. § (1) bekezdésének a) pontja, valamint a Cstv. 40. § (3) bekezdése szerinti rosszhiszeműség megállapítása fogalmilag kizárt. Álláspontja szerint a jogerős részítélet jogszabálysértő módon a fentiek bizonyításának elvi lehetőségétől is elzárta az alpereseket.

[32] Az eljárási szabálysértések körében arra hivatkozott, hogy a jogerős részítélet azért sérti a Pp. 381. §-át, mert annak ellenére nem helyezte hatályon kívül az elsőfokú részítéletet, hogy az elsőfokú bíróság a határozatának alapjául megjelölt adótartozással, illetve annak keletkezésével összefüggésben semmilyen bizonyítást nem folytatott le, így bizonyítás nélkül állapította meg a perbeli jogügyletnek az „áfakötelesség” és az „ügyletből fakadó” NAV

hitelezői igény miatti érvénytelenségét. A másodfokú bíróság mindezek ellenére – noha az elsőfokú bíróság eljárásjogi jogszabálysértése nem volt orvosolható (Pp. 381. §) – helybenhagyta az elsőfokú határozatot, és csak azzal indokolta a döntését, hogy a részítélete indokolásának [56] bekezdésében írtak miatt („mellőzte az elsőfokú részítélet indokolásának [63] pontjából az adótartozással kapcsolatos megállapítást”) alaptalan a hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelem. A másodfokú bíróság ezen jogi álláspontja azonban jogszabálysértő, mert a II. rendű alperes által sérelmezett eljárásjogi jogszabálysértés (bizonyítás felvételének teljes elmulasztása: Pp. 276. § és 279. §) az ügy érdemére kihatott, hiszen az elsőfokú bíróság részítéletének anyagi jogi alapja is az volt, hogy a perbeli jogügylet áfa-köteles volt, a NAV hitelezői igénye pedig ebből a jogügyletből fakadt.

[33] A jogerős részítélet a II. rendű alperes álláspontja szerint ellentétes az általa már a másodfokú tárgyaláson is hivatkozott ÍH.2018.67. számon közzétett határozattal, amely kimondja, hogy „eshetőleges keresethalmazat esetén az egyik kereset teljesítésének szükségszerű feltétele a másik kereset elutasítása”. Jelen esetben a felperes a Cstv. 40. § (1) bekezdésének a) és b) pontjai szerinti kereseti kérelmei „eshetőleges” viszonyban álltak egymással. Az elsődleges keresete arra irányult, hogy a bíróság a Cstv. 40. § (1) bekezdésének a) pontja alapján állapítsa meg a szerződés érvénytelenségét (rosszhiszemű elidegenítés), másodlagos keresete pedig arra, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdésének b) pontja alapján (ingyenes elidegenítés) állapítsa meg a bíróság az érvénytelenséget. Az elsőfokú bíróság az elsődleges keresetnek helyt adott, a másodikról azonban nem döntött a részítéletében, ami súlyos eljárásjogi jogszabálysértés. A másodfokú bíróság az elsőfokú részítélet felülbírálata során – jogszabálysértő módon [Pp. 342. § (4) bekezdése, Pp. 381. §] – figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróságnak azt a hatályon kívül helyezésre okot adó eljárásjogi jogszabálysértését, hogy az eshetőleges keresethalmazat fennállása ellenére nem utasította el a felperes másodlagos kereseti kérelmét, noha az elsődleges kereseti kérelemnek helyt adott. E körben a jogerős részítélet sérti a Pp. 386. §-át is, mert a másodfokú bíróság a részítélete indokolásában nem számolt be arról, hogy miért hagyja figyelmen kívül e hivatkozását.

[34] A II. rendű alperes azzal is érvelt, hogy a jogerős részítélet jogkérdésben eltér a Kúria Gfv.30.091/2015/8. számú határozatától. Ennek körében megismételte, hogy az ügyben eljáró bíróságok tévesen hivatkoztak arra, hogy a Kúria fenti határozata a jelen perbeli ügyben a szerződés érvénytelenségének megállapításának alapjaként figyelembe vehető, és utalt a hivatkozott referenciahatározatban foglaltak szerinti tényállás és a jelen ügy tényállása közötti – részletesen kifejtett – alapvető különbségekre. Az előbbiben szereplő releváns tényállási elemek közül egyik sem áll fenn a jelen perben, mely eltérés következménye pedig valójában az, hogy a hivatkozott referenciahatározat „indokolása egyértelműen a II. rendű alperes jogi álláspontját támasztja alá”.

[35] A felperesek és a felperesi beavatkozó a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős részítélet hatályában való fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

[36] A Kúria előrebocsátja, hogy az értékhatárkorlát szabály nem zárta ki az ügyben a felülvizsgálatot a Pp. 408. §-a szerint, és a másodfokú bíróság az elsőfokú részítéletet

érdemben helybenhagyta ugyan, de részben eltérő indokolás mellett. Ezáltal a II. rendű alperesnek a Pp. 408. §-a alapján engedélyezés iránti kérelmet sem kellett előterjesztenie, annak elbírálását ezért a Kúria mellőzte, a felülvizsgálati kérelem érdemben volt vizsgálható.

[37] Rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslat, nem folytatása a jogerősen lezárt pernek. Tárgya a jogerős ítélet [Pp. 406. § (1) bekezdés], ebből következően a felülvizsgálati kérelemnek a jogerős ítéletben kifejtettekkel szemben kell érvelést tartalmaznia, mégpedig a Pp. 413. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott tartalommal.

[38] A Kúria előrebocsátja a felülvizsgálati eljárás lényegével és korlátaival kapcsolatban azt is, hogy a Pp. 406. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát a Kúriától az ügy érdemére kiható jogszabálysértésre, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással a fél, valamint a rendelkezést rá vonatkozó része ellen az kérheti, akire az ítélet rendelkezést tartalmaz. A Pp. 413. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi jogszabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja.

[39] Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozattal a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadónak tekintett, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK véleményben írtak szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabály megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt konkrétan megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fenti tartalmi követelményekkel, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A felülvizsgálati kérelmek kötelező tartalmi eleme – egyebek mellett – a megsértett jogszabályhely megjelölése, amelyet – az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolásból kitűnően – konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell meghatározni, követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának.

[40] A fentiekből következő alapvető elvárás a felülvizsgálati kérelemmel szemben – érdemi elbírálásához és eredményességéhez –, hogy a felülvizsgálati kérelem hivatkozásai a fenti tartalommal megfeleltethetők legyenek a jogerős ítéletnek: a felülvizsgálatot kérő félnek a jogerős ítélet indokaival, érveivel szemben, azok cáfolatára kell az ellenérveit megfogalmaznia. Emiatt nem vezethet eredményre az a felülvizsgálati kérelem, amely jogi érveit nem ütközteti a jogerős ítélet indokolásával [Kúria Pfv.20.844/2019/4. (BH 2020.331.)]. A felülvizsgálati kérelemben ezért az azt előterjesztő félnek az álláspontja szerint a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet meghozatalakor elkövetett jogszabálysértéseket kell megjelölnie [Kúria Pfv.20.797/2016/11. (BH 2017.232.)]. Emellett a felülvizsgálati

kérelemben nem elegendő a korábbi nyilatkozatokra történő utalás [Kúria Pfv.20.301/2015/6. (BH 2015.307.)]. A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítélet tekintetében előadott hivatkozások és indokok vizsgálhatók [Kúria Gfv.30.523/2017/6. (BH 2018.113.)].

[41] A kifejtetteknek megfelelően a Kúria nem vizsgálta, vizsgálhatta érdemben a felülvizsgálati kérelem hivatkozását, visszautalását az első- vagy a másodfokú eljárásban előterjesztett beadványok tartalmára, az azokban megtett jognyilatkozatok tartalmára.

[42] A Kúria a jogerős részítéletet a fentiek figyelembevételével a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős részítélet a II. rendű alperes által megjelölt okokból nem jogszabálysértő, és jogkérdésben nem is tér el a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott kúriai határozattól.

[43] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében eljárási szabálysértésekre is hivatkozott, amelyek azonban a Pp. 406. § (1) bekezdése és 424. § (1) bekezdése értelmében csak akkor adhatnak alapot a felülvizsgálattal támadott határozat hatályon kívül helyezésére, ha lényegesen kihatottak az ügy érdemi elbírálására. A Kúria megítélése szerint a másodfokú eljárás során a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okokból az ügy érdemi elbírálására kiható lényeges eljárási szabálysértés nem történt az alábbiak miatt.

[44] A II. rendű alperes eljárási szabálysértésként megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróságnak hatályon kívül kellett volna helyeznie az elsőfokú részítéletet, mert az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül állapította meg, hogy a támadott jogügyletből az I. rendű felperesnek adófizetési kötelezettsége fakadt. A másodfokú bíróság ugyanis a jogerős részítélet indokolásából kitűnően ezt a kérdést teljesen irrelevánsnak minősítette a jogvita érdemi eldöntése szempontjából jelentőséggel bíró tényállás tekintetében. Emiatt az ezzel kapcsolatos megállapítás sem vezethetett az elsőfokú eljárás megismétlésére, hiszen a másodfokú bíróság álláspontjából következően az e tényállási elemmel kapcsolatos bizonyítás a Pp. 276. § (5) bekezdése alapján szükségtelen volt.

[45] Nem értett egyet a Kúria a II. rendű alperesnek az eshetőleges keresethalmazat körében kifejtett jogi érvelésével sem. Az álláspontja alátámasztásául hivatkozott határozatot nem a Kúria hozta, nem precedens, az a Kúriát nem köti, ezért nincs jogi jelentősége, hogy annak megfogalmazása egyébként valóban félreérthető.

[46] E kérdéssel kapcsolatban a Kúria rámutat, hogy látszólagos keresethalmazat esetén a felperes vagylagosan vagy eshetőlegesen több keresetet terjeszt elő, de ezek egyidejű létezése csak átmeneti jellegű, mert a felperes nem valamennyi keresetere kiterjedő ítéleti rendelkezést, hanem csupán keresetei egyikének megfelelő döntés meghozatalát kívánja. Eshetőleges kereset esetén ezért az elsődlegesen elbírálni kért kereset aaptalansága esetén vizsgálható csak a másodlagos, illetve a sorrendben hátrébb álló további kereset(ek) megalapozottsága. A sorrendiség egyben az érdemi döntés korlátját is jelenti a Pp. 342. § (4) bekezdése értelmében, mert a sorrendben előbb álló kereset elbírálását követően, az annak helyt adó ítélet meghozatalával a kereset kimerítése is megtörténik. Ebből következően, ha a sorrendben előbb álló kereset alapos, akkor a további (sorrendben hátrébb álló) kereseteket –

a II. rendű alperes alapvetően téves felül vizsgálati érvelésével szemben – az eshetőlegesség lényegéből fakadóan nem kell, és nem is lehet vizsgálni, így azokról dönteni (rendelkezni) sem kell. A Kúria utal e vonatkozásban az ebben a jogkérdésben lényegében ugyanezt a jogértelmezést rögzítő Gfv.30.270/2022/10. számú precedenshatározatára.

[47] Arra a II. rendű alperes önmagában helytállóan hivatkozott, hogy a jogerős részítélet indokolása valóban nem tért ki az eshetőleges kereset körében már a fellebbezésben is kifejtett érvelésére. A II. rendű alperes vonatkozó eljárásjogi álláspontja – a fent kifejtetteknek megfelelően – azonban teljesen alaptalan volt, ezért a jogerős részítélet jogi indokolásnak a felülvizsgálati kérelemben is kifogásolt, az alaptalan eljárásjogi hivatkozást nem érintő hiányossága – mint eljárási szabálysértés – nem hathatott ki az ügy érdemére. A részítélet meghozatalának ugyanis törvényes akadálya nem volt, arra a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott eljárási szabályok megsértése nélkül, a Pp. 342. § (4) bekezdésének megfelelően került sor. Amennyiben pedig a másodfokú bíróság döntése a felülvizsgálati kérelemben kifogásolt eljárási szabályoknak megfelel, a jogerős részítéletnek az ügy érdemére ki nem ható, a fél alaptalan eljárásjogi álláspontját nem érintő, és emiatt részben hiányos indokolása nem vezethet annak hatályon kívül helyezésére.

[48] Ezzel kapcsolatban a Kúria hangsúlyozza azt is, hogy a peres eljárások tekintetében a bíróságok indokolási kötelezettségére nézve számos alkotmánybírósági határozat állást foglalt már. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye azt a minimális elvárást fogalmazza meg a bírói döntésekkel szemben, hogy a bírósági eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és annak értékeléséről határozatában számot adjon. Az Alkotmánybíróság a 3354/2020. (X. 14.) AB határozat [25] pontjában és a 3169/2019. (VII. 10.) AB határozat [32] pontjában kifejtette, a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása.

[49] A II. rendű alperes alaptalanul hivatkozott a Jat. felülvizsgálati kérelemben megjelölt rendelkezéseinek sérelmére is. Azt maga sem vitatta, hogy a Cstv. jelen perben alkalmazandó 40. § (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdése már hatályban volt a támadott szerződés megkötésének időpontjában is, és a jogvita elbírálásáig sem változott az alkalmazandó normaszöveg. Ezért fogalmilag nem merülhetett fel az, hogy az alkalmazandó jogszabály „a hatálybalépését megelőző időre állapított volna meg kötelezettséget”. Ellenkezőleg: a Jat. rendelkezéseinek megfelelően a hatálybalépését követően keletkezett tényekre (megkötött szerződésre) kellett alkalmazni a Cstv.-nek a már korábban hatályba lépett – azóta is változatlan szövegű – rendelkezéseit. Annak megítélésére, hogy utóbb, a jogvita elbírálásakor megállapítható-e a szerződéskötés időpontjára vetítve a törvényi tényállási elemek korabeli fennállása, azaz a rosszhiszeműség körében a szerződő I. rendű felperes egyenes szándéka a hitelezők kijátszására és a vele szerződő I. rendű alperes tudattartama, az már a nem vitásan alkalmazandó törvényi tényállás alapján megítélendő bizonyítási kérdés. Következésképpen a II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében kifejtett, vonatkozó érvelése nem vetheti fel a Jat. rendelkezéseinek a sérelmét, az a jogvita érdemi elbírálására tartozik.

[50] A jogvita érdemi elbírálását illetően a felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogszabályok közül a Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontját a jogerős részítélet nem sértheti. Az

eljáró bíróságok ugyanis az eshetőlegesen előterjesztett keresetek közül az erre alapított másodlagos keresetet nem bírálták el, így az annak jogalapjaként megjelölt Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásának hiányában a szabály megsértése sem merülhetett fel.

[51] A Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjának és (3) bekezdésének megsértésével kapcsolatban a II. rendű alperes felülvizsgálati érvelésével szemben a jogerős részítélet nem tett olyan megállapítást, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti jogszabályi feltételek közül a „hitelezők kijátszására irányuló szándék”, valamint „rosszhiszeműség” fennállása önmagában abból következik, hogy utóbb az adós (átruházó fél) felszámolás alá kerül. Ez a jogerős részítélet indokolásából sem következik, hiszen annak [58] bekezdése is kifejezetten azt rögzíti, hogy csak a Cstv. 40. §-ában meghatározott tényállások alapján van helye a vagyontárgyak visszakövetelésének. A másodfokú bíróság ennek megfelelően vizsgálta a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt konjunktív törvényi tényállási elemek fennállását.

[52] E feltételek közül a perben nem volt vitás, hogy a törvényben meghatározott határidőben („kritikus időszakban”) megkötött szerződést támadott az I. rendű felperes. Ezért a másodfokú bíróság is csak a további törvényi feltételek fennállását, azaz az adós vagyonsökkenését és a szerződés megkötésekor fennálló szándékát, továbbá az I. rendű alperes tudattartalmát vizsgálta.

[53] Az első feltételt illetően a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a perben támadott szerződéssel az adós I. rendű felperesnél vagyonsökkenés következett be. Részletes indokát adta annak, hogy a II. rendű alperes fellebbezési érvelésével szemben a támadott ügylettel az adós aktív (felszámolási) vagyona csökkent. A II. rendű alperes azonban a felülvizsgálati kérelmében ebben a körben csupán szó szerint megismételte a fellebbezési érvelését, a jogerős részítéletnek az e körben kifejtett indokaival, érveivel szemben, azok cáfolatára a felülvizsgálati kérelme semmilyen indokot nem tartalmaz, az – a fentiekben kifejtett – szükséges tartalmi követelmények hiányában ezért e részében érdemben nem volt vizsgálható.

[54] Ezért a Kúria csak utal arra, hogy a Cstv. egyes jogintézményeivel kapcsolatban – így a Cstv. 40. §-a és 33/A. §-a alkalmazási körében – a Kúria több határozatában értelmezte már, és azonos módon határozta meg a vagyonsökkenés fogalmát: a 40. § § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben a Gfv.30.202/2015/8. és Gfv.30.426/2017/6. számú határozataiban, a 33/A. §-t érintően pedig többek között a Gfv.30.428/2023/5., Gfv.30.325/2021/6. és a Gfv.30.026/2022/3. számú határozataiban.

[55] Ennek megfelelően vagyonsökkenés alatt a Cstv. 40. § (1) bekezdése jelen ügyben irányadó rendelkezésének alkalmazása során az adós Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja szerinti vagyonának a csökkenését kell érteni. A Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja szerint ugyanis a Cstv. alkalmazásában a gazdálkodó szervezet vagyonának az minősül, amit a gazdálkodó szervezetre vonatkozó számviteli jogszabály befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít. A vagyonsökkenés fogalma tehát az adósnak – a kritikus időszakban – fennálló aktív vagyonához kötődik, vagyis a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott érvénytelenségi tényállás a hitelezői követelések fedezetét jelentő aktív adósi vagyon védelmét, visszakövetelésének lehetőségét kívánja biztosítani. A jogerős részítélet tehát a

fentiek szerint az irányadó jogszabályi rendelkezések megsértése nélkül állapította meg a vagyonsökkenés Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásában irányadó fogalmát.

[56] A további törvényi feltételeket illetően az pedig a felülvizsgálati eljárásban sem volt vitás, hogy a konkrét esetben a Cstv. 40. § (3) bekezdésében meghatározott törvényi vélelem fennállt, azaz a Pp. 266. § (3) bekezdése alapján vélelmezni kellett, hogy a perben támadott szerződéssel az I. rendű felperes szándéka a hitelezők kijátszására irányult, amiről az I. rendű alperes tudott, vagy tudnia kellett. Ennek pedig az a jogkövetkezménye, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjára alapított megtámadási kereset tekintetében az alpereseknek kellett volna bizonyítani a fentiek ellenkezőjét.

[57] A másodfokú bíróság ezt a törvényi vélelmet – a felülvizsgálati érveléssel szemben – nem „változtatta meg nem dönthető vélelemmé”. A jogerős részítélet indokolásának [61] bekezdéséből kitűnően ugyanis a másodfokú bíróság – e körben egyetértve az elsőfokú bírósággal – a bizonyítékok mérlegelésével állapította meg, hogy az alperesek a bizonyítási kötelezettségüknek nem tudtak eleget tenni, és a rosszhiszeműség vélelmét az I. rendű felperes szándéka és az I. rendű alperes tudattartalma vonatkozásában nem tudták megdönteni.

[58] Ebben a körben (a hitelezők kijátszására irányuló szándék, és az I. rendű alperes erről való tudomása) – a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjának megsértésével kapcsolatban – a II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében lényegében a bizonyítékok mérlegelése körében támadta a jogerős részítéletet.

[59] A felülvizsgálati eljárásban azonban – a felülvizsgálati kérelem rendkívüli perorvoslat jellegéből következően – nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és felülmérlegelésének (BH2013. 119., BH2002. 29.). A jogerős ítélet akkor tekinthető megalapozatlannak a tényállás megállapítása körében és bírálható felül jogszabálysértés miatt a Pp. 279. § (1) bekezdése alapján, ha a tényállás iratellenes, a bizonyítékok mérlegelésének eredménye okszerűtlen. A bizonyítékok mérlegelése abban az esetben tekinthető okszerűtlennek, ha az adott bizonyítékokból kizárt volt a másodfokú bíróság által elfogadott következtetés. Amennyiben a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként lehetséges volt, vagyis nem volt kizárt az adott tényállás megállapítása a logika szabályai szerint, a megállapított tényállás nem bírálható felül, akkor sem, ha a felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróság a bizonyítékok egybevetésével más ténybeli következtetésre jutna. A felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hiba, nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés tehát akkor állapítható meg, amennyiben a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülbírált határozattól eltérő következtetésre lehetne jutni (BH2013. 119., BH2006. 403.).

[60] A jogerős részítélet a fennálló vélelemmel szemben részletesen ismertette a szerződő I. rendű felperes és az I. rendű alperes szándékának és tudattartalmának megítélése körében értékelt körülményeket (azt, hogy a perbeli jogügylet megkötésekor már volt adótartozása az I. rendű felperesnek, az I. rendű alperes alapításának körülményeit, időpontját, hogy a perbeli ingatlanokat az I. rendű alperes az I. rendű felperes tagjának irányításával működő társaságnak adta el, vételárnak a tagi kölcsön beszámításával történő teljesülését, a tagi kölcsöntartozás fennmaradó részének elengedését). Mindezek mérlegelésével következtetett arra, hogy a rosszhiszeműség vélelmét az alperesek nem tudták megdönteni.

[61] A Kúria megítélése szerint a fenti megállapításokat a II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozottak önmagukban nem cáfolják, nem merült fel olyan bizonyíték, amely alkalmas lett volna a felülvizsgált részítélettől eltérő és kizárólagos jellegű következtetés levonására. Ennek körében a Kúria kiemeli, hogy a II. rendű alperes még a felülvizsgálati kérelmében is csak általánosságban hivatkozott arra, hogy a csatolt okirati bizonyíték szerint az I. rendű felperes vagyona elegendő lett volna a támadott ügylet megkötésekor fennálló adótartozásra, de semmilyen konkrét tényállítást nem tett az ezt fedező vagyon mibenlétére. Ezt meghaladóan a csatolt adószámla-kivonat szerint már a perben támadott szerződés megkötésének évében 4.736.583 forint volt az I. rendű felperes adótartozása, ami önmagában is cáfolja azt a felülvizsgálati érvelést, hogy a szerző feleknek „kellő gondosság mellett nem is kell számolniuk azzal, hogy az I. rendű felperesnek bármilyen kötelezettsége keletkezhet”.

[62] Mindezek alapján a jogerős részítéletnek a fennálló vélelemre is tekintettel az I. rendű felperes szándékára és az I. rendű alperes tudattartalmára vont következtetései kizártnak semmiképp nem tekinthetők, a rendelkezésre álló bizonyítékokból okszerűen nem kizárólag a jogerős részítélet következtetésétől eltérő megállapítás tehető. Ebből következően pedig a jelen ügyben a felülvizsgálni kért részítélet a Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti elveknek megfelelően, és nem iratellenesen állapította meg a releváns tényeket. A jogerős részítéletnek ebben a körben nem volt a felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hibája: sem iratellenesség, sem logikai ellentmondás, sem pedig nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés.

[63] Ezért a rosszhiszeműség törvényi feltételét – a Cstv. 40. § (3) bekezdése és a Pp. 266. § (3) bekezdése alapján – az ellenkező bebizonyításának a hiányában valónak kellett tekinteni.

[64] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott végül arra is, hogy a jogerős részítélet a megjelölt kúriai határozattól jogkérdésben eltér. E körben előre kell bocsátani, hogy a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre alapított felülvizsgálati kérelemben eredménnyel csak olyan precedenshatározat hivatkozható, amelynek a jogerős ítélettel való összevethetősége a ténybeli alap és az elbírált jog tekintetében megállapítható. E feltételek fennállását a II. rendű alperes maga cáfolta felülvizsgálati kérelmében, amikor azt állította, hogy a megjelölt referenciahatározatra azért hivatkoztak tévesen az eljáró bíróságok, mert annak tényállása a perbelitől alapvetően különbözik. A megjelölt kúriai határozat egyebekben azt a megállapítást tette, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltételek közül a rosszhiszeműség körében kell vizsgálni és értékelni azt, hogy a felek tudták-e, vagy kellő gondosság mellett tudhatták-e a szerződésük megkötésekor, hogy a fennálló, vagy később keletkező esetleges hitelezői igények elől vonják el az adós vagyonát. A felülvizsgálattal támadott részítélet e megállapítástól nem tért el, az abban foglaltak szerint vizsgálta az I. rendű felperes szándékát és az I. rendű alperes tudattartalmát.

[65] A II. rendű alperes azt állította a felülvizsgálati kérelmében, hogy az eltérő tényállásból következik, hogy a referenciahatározatban és a jelen ügyben nem lehetett volna azonos érdemi döntésre jutni. Ezzel kapcsolatban azonban a Kúria hangsúlyozza, hogy annak a megítélése, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott tényállás alapján a szerződést kötő felek rosszhiszeműsége megállapítható-e, mindig kizárólag az adott tényállás alapján vizsgálható, a bizonyítékok mérlegelése útján. Ebből következően ügyenként eltérő az

is, hogy adott esetben az eljáró bíróságok a bizonyítás eredményeként ezt a kérdést illetően milyen következtetésre jutnak. Ezért a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak alapján – az egymástól eltérő tényállásokból következően – fogalmilag kizárt, hogy a felülvizsgálattal támadott jogerős részítélet jogkérdésben eltért volna a megjelölt kúriai precedenstől.

[66] A kifejtettek értelmében a jogerős részítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, és az ott hivatkozott kúriai határozattól a jogkérdésben való eltérés sem állapítható meg. Ezért a Kúria a jogerős részítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[67] A felülvizsgálati eljárásban is vesztes II. rendű alperes a Pp. 405. § (1) bekezdése és 364. §-a folytán alkalmazandó 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az I. rendű felperes és a felperesi beavatkozó jogi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján a kifejtett jogi képviselői tevékenységgel arányban álló, áfával növelt összegben felszámított ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költséget.

[68] A részítélet ellen a felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

[69] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. §-a szerint alkalmazandó 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

A döntés elvi tartalma

Látszólagos keresethalmazat esetén a felperes vagylagosan vagy eshetőlegesen több keresetet terjeszt elő, de ezek egyidejű létezése csak átmeneti jellegű, mert a felperes nem valamennyi keresetére kiterjedő ítéleti rendelkezést, hanem csupán keresetei egyikének megfelelő döntés meghozatalát kívánja. Eshetőleges kereset esetén ezért az elsődlegesen elbírálni kért kereset alaptalansága esetén vizsgálható csak a másodlagos, illetve a sorrendben hátrébb álló további kereset(ek) megalapozottsága. A sorrendiség egyben az érdemi döntés korlátját is jelenti a Pp. 342. § (4) bekezdése értelmében, mert a sorrendben előbb álló kereset elbírálását követően, az annak helyt adó ítélet meghozatalával a kereset kimerítése is megtörténik. Ebből következően, ha a sorrendben előbb álló kereset alapos, akkor a további (sorrendben hátrébb álló) kereseteket az eshetőlegesség lényegéből fakadóan nem kell, és nem is lehet vizsgálni, így azokról dönten (rendelkezni) sem kell.

Budapest, 2025. szeptember 16.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István s.k. előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró